

[Høлга Pedersen.]

at den fremgangsmåde er meget bedre. Det kan man så diskutere, men jeg vil gerne i den forbindelse bare minde den højtærede minister om, at ser vi f.eks. på rigsretsloven af 1954 § 1, stk. 1 og 2, ser vi, at denne lov, som er ministerens egen lov, simpelt hen gentager og afskriver grundlovens § 60, uden at man synes, og uden at nogen har syntes, at det var overflødigt i en almindelig lov at gentage en klar grundlovsbestemmelse som en slags overskrift.

Men hvis nu den højtærede minister foretrækker at sætte ordet „embedsførelse“ i spidsen for hele lovforslaget, så kunne man vel spørge, om ikke det havde været rimeligt i det mindste i bemærkningerne, der er meget udførlige, at redegøre for, hvad dette begreb omfatter. Jeg mener i øvrigt, man her kan slutte sig til den definition, som professor Ross har antaget i sin statsret side 377.

Lovforslaget hviler i øvrigt på det princip, at almindelige regler for straf og erstatning bør gælde i første række, og derfor starter man med i § 2 i lovforslaget at foreslå, at almindelig del i straffeloven skal anvendes, selv om alle jurister ved det og alle ikke-jurister ikke forstår, hvad det betyder.

Særlig interesse får jo derefter anvendelsen af reglerne om medvirken, og her vil jeg gøre to betragtninger gældende. Den ene er, at jeg tror, det er en forkert fremgangsmåde, man har valgt, når man i en lov som denne overhovedet ikke vil omtale ansvaret for kontrasignatur eller for beslutninger i statsrådet. Den højtærede minister var inde på dette problem i sine korte bemærkninger nu her i dette møde, og jeg er glad over, at den højtærede minister nævnte det, for jeg tror, det er meget tvivlsomt, om man tør undlade det. Man vil alene lade en ministers ansvar for medvirken til en anden ministers kontrasignatur afgøre efter straffelovens almindelige regler, som de står i straffelovens § 23. Bemærkningerne til dette lovforslag antyder, at der hersker tvivl om, om der overhovedet er ansvar for andre ministre end den, der har kontrasigneret beslutningen, men nu skal man altså med dette forslag skabe klarhed. Jeg tror ikke, dette problem er særlig stort. I professor Ross' værk om statsretten, som jeg just henviste til, om-

tales dette spørgsmål, og jeg kan citere, hvad professor Ross skriver herom. Han siger — jeg tillader mig at citere —:

„I dag er der almindelig enighed om, at kontrasignaturens ansvarsgrundlag ikke er eksklusivt.“

Professor Ross siger siden, at når man overhovedet har været inde på dette spørgsmål, skyldes det sikkert en uklarhed i den tidligere grundlovs formulering, en uklarhed, der kom frem ved en af de tidligere retssager i 1856, men efter min mening kan en usikkerhed i 1856 vist ikke afskrække folketinget i dag, og jeg vil tilføje, at det forekommer mig også uheldigt, at man, når man nu er enig om, at man skal søge at fastlægge reglerne for ministres ansvar i en særlig lov, så ikke omtaler den kontrasignerende ministers eget ansvar. Det er jo dog således, at grundlovens § 13 fastslår, at kongen som den signerende er ansvarsfri, og den, der så vil læse en lov om ministres ansvar, synes jeg må have krav på at læse af selve lovens tekst, at den kontrasignerende minister er ansvarlig.

Jeg kan altså ikke tiltræde det ræsonnement, som den højtærede minister har tilsluttet sig i lovforslagets bemærkninger, at disse spørgsmål ikke har så megen praktisk betydning, at de bør nævnes i lovtæksten, og jeg tror, vi i udvalgsbehandlingen bør komme tilbage dertil, og således forstod jeg også den højtærede ministers bemærkninger før.

Min anden betragtning gælder ansvaret for de underordnedes forhold. Jeg mener, at udformningen af lovforslagets § 3 er blevet noget uheldig, netop fordi udformningen lænkes så stærkt til den almindelige regel om medvirken i straffelovens § 23, idet man jo må erindre sig, at denne bestemmelse giver ansvar for alle, som medvirker ved tilskyndelse, råd eller dåd, og læser man lovforslagets bestemmelser om medvirken og underordnedes ansvar nærmere, siges det altså, at det skal anses for at være tilskyndelse, råd eller dåd i de 3 tilfælde, som ministeren har opregnet som særlig vigtige i lovforslagets § 3, nr. 1-3.

Jeg er for så vidt enig i, at det er områder, der er særlig vigtige, men jeg mener bare ikke, at formuleringen bliver heldig. Lad gå med reglen i lovforslagets § 3, nr. 2, hvor der tales om, at handlingen har været et